

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. z siedzibą we W., (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., w pozwie w postępowaniu nakazowym, skierowanym przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Specjalistycznemu (...)w Z., wniosły o zasądzenie kwot z tytułu niezapłaconych kwot z faktur za dostarczone w ramach konsorcjum na podstawie umowy o współpracy produkty medyczne. Powodowie domagali się także zasądzenia kosztów procesu.

(pozew, k. 4-11)

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 stycznia 2021 r. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty, k. 97)

Od powyższego nakazu zapłaty, strona pozwana wniosła zarzuty. Strona pozwana zaskarżyła nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu zarzutów wskazała na brak udowodnienia zasadności powództwa wobec załączenia jedynie ramowej umowy o współpracy, zakwestionowała legitymację czynną powodów. Zażądała zastosowania dobrodziejstwa z art.102 k.p.c.

(zarzuty k. 64-67)

Pismem z dnia 28 lipca 2021 roku, powodowie ograniczyli powództwo, wobec dokonania zapłaty przez pozwanego.

(pismo k.168-184)

Kolejnym pismem z dnia 4 stycznia 2022 roku, powodowie ograniczyli powództwo do żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, wobec dokonania zapłaty należności głównej przez pozwanego. Podtrzymali żądanie zasądzenia kosztów procesu, wskazując że zapłata nastąpiła po wytoczeniu powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Strony łączyła umowa nr (...) z dnia 26 marca 2018 r., która zawarta została w trybie zamówień publicznych, a której przedmiotem była sukcesywna sprzedaż i dostawa do apteki szpitalnej produktów leczniczych.

(umowa, k. 22-28)

Na podstawie umowy powodowie wystawili faktury VAT.

(faktury VAT, k. 32-39)

Strona pozwana nie uiściła należności wynikających z wystawionych faktur, w związku z czym strona powodowa wezwała ją pismem z 11 kwietnia 2020 r. do zapłaty łącznie 220,500,76 zł.

(wezwanie do zapłaty, k.41,45-46; załącznik do wezwania do zapłaty, k. 42; potwierdzenie nadania. doręczenie, k. 48-49)

W toku procesu pozwany spłacił należność główną.

(bezsporne)

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie sąd oparł się na powołanych dowodach z dokumentów. Gołosłowne i nie zasługujące na wiarę były twierdzenia pozwanego zawarte w zarzutach. Nie wymagają one dalszego omówienia, wobec dokonanej zapłaty należności głównej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Strony łączyła zawarta w trybie zamówień publicznych umowa, na podstawie których strona powodowa dostarczała stronie pozwanej materiały medyczne. Za dostarczone towary strona powodowa wystawiała na rzecz strony pozwanej faktury VAT. Strona pozwana zakwestionowała powództwo co do zasady podnosząc szereg bezzasadnych zarzutów, ale ostatecznie w toku procesu zapłaciła należności. Oznacza to, że powództwo zostało co do zasady udowodnione. Zawartą przez strony niniejszego procesu umowę należało ocenić zatem jako umowy sprzedaży, które uregulowane zostały w art. 535 k.c. i nast. k.c. Przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

W rozpatrywanej sprawie nie był sporny pomiędzy stronami fakt opóźnienia strony pozwanej w zapłacie ceny za objęte umowami produkty medyczne. Bezsprzeczna była także okoliczność, iż pozwany Szpital nie wywiązał się z obowiązku uiszczania na rzecz konsorcjum kwot wskazanych w fakturach i w terminie w nich określonych.

Strona powodowa dochodziła pozewem w niniejszej sprawie zapłaty kwoty należności, na które składała się należność główna, odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od nieuregulowanych należności oraz koszty odzyskania należności w wysokości.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego na dzień wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie strona pozwana pozostawała w opóźnieniu z zapłatą dochodzonych należności.

Wobec zapłaty należności głównej w całości, powodowie cofnęli powództwo, wobec czego na podstawie art.355 k.p.c., Sąd postępowanie w tym zakresie umorzył postępowanie.

Podstawę zasądzenia odsetek stanowił art. 481 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Dłużnik popada w opóźnienie, gdy nie spełnia świadczenia w terminie. Termin płatności wynosił 60 dni. Sposób naliczania odsetek za okres, za który strona powodowa domagała się zapłaty oparty został na treści art. 5 ustawy z 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych art. 2 ust. 3 i art.. 4 pkt 1, art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (obecnie o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych) (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 118), w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.).

Reasumując strona powodowa zgodnie z zawartą umową wykonała na rzecz pozwanego dostawy materiałów medycznych, za które szpital nie płacił w terminach wskazanych w fakturach. Mając na uwadze nie kwestionowaną wysokość należności głównej i powyższe rozważania o charakterze należnych powodowi odsetek i kosztów odzyskania należności, sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda w całości żądane w pozwie kwoty.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 98 k.p.c. W ocenie sądu, w niniejszej sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., o co wносиła strona pozwana, argumentując wniosek trudną sytuacją finansową. Przepis art. 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Stanowi on, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustalenie, czy w sprawie zachodzi "wypadek szczególnie uzasadniony", zależy od swobodnej oceny sądu.

Odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy na rzecz zasady słuszności wymaga zatem rozważenia wszystkich okoliczności sprawy i wskazania wypadku szczególnie uzasadnionego, ponieważ wyłączona została możliwość wszelkich uogólnień. Z uwagi na szczególny, wyjątkowy charakter tego unormowania nie dopuszcza się wykładni rozszerzającej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r. II CZ 223/73, niepubl.).

Istotne znaczenie dla możliwości zastosowania zasady słuszności ma zachowanie stron z punktu widzenia zasad współzycia społecznego. Sposób zastosowania art. 102 k.p.c. i ocena czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek należy do uprawnień jurysdykcyjnych sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r. III CK 221/05, niepubl.) i nie wymaga wniosku strony.

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu, według doktryny, zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Za trafny należy natomiast uznać pogląd, zgodnie z którym sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia – na podstawie art. 102 k.p.c. – od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego.

W realiach rozpoznawanej sprawy bezspornym jest, że strona pozwana jest w trudnej sytuacji ekonomicznej. Jednakże nie są to jedne z okoliczności, które winny być przedmiotem rozważań w kontekście możliwości zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. Nadto pozwany wiedząc o łączącej strony umowie i dokonanych dostawach, zwiększył swoje zobowiązania uiszczając opłatę od zarzutów i koszty należne tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda, kierując oczywiście bezzasadne zarzuty od nakazu zapłaty. Skoro pozwany znajduje środki na inne należności, nie może nie płacić swoim kontrahentom z tytułu dostaw. Opóźnienie w zapłacie może wpływać na kondycję finansową powoda, który nie korzysta ze środków z budżetu Państwa w przeciwieństwie do pozwanego, może wpływać na zachowanie płynności finansowej wymienionego podmiotu, zachowanie miejsc pracy.

Zgodnie bowiem z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., wydanym w sprawie II CZ 95/12 (opubl. LEX nr 1232771), do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c. należy zaliczyć zarówno fakty związane, jak również niezwiązane z przebiegiem procesu. Do pierwszych zaliczane są między innymi: podstawa rozstrzygnięcia, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególna zawilość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie strony co do zasadności jego stanowiska, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. Zalicza się do nich także okoliczność, że rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło na podstawie faktów ustalonych na podstawie dowodów dopuszczonych przez sąd z urzędu, jak również niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawilości sprawy i nakładu pracy pełnomocnika.

Również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 kwietnia 2012 r., wydanym w sprawie V CZ 2/12 (opubl. LEX nr 1214621) stwierdził, że przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami współzycia społecznego.

W niniejszej sprawie okoliczności takie nie zachodzą, a zatem, w ocenie sądu, brak było podstaw do zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. i przyjęcia, że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, który skutkowałby nie obciążaniem strony pozwanej lub obciążeniem jedynie częściowymi kosztami procesu na rzecz strony powodowej. Przed wystąpieniem z pozwem strona pozwana wzywana była do zapłaty.

Mając powyższe na względzie sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda 13.388 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które złożyła się opłata od pozwu oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa. Na marginesie wskazać należy, iż odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie kosztów procesu, należne są na podstawie przepisów ustawy, co oznacza iż nie zachodzi potrzeba wskazywania powyższego przy formułowaniu treści orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu.

Z. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć poprzez PI.